

<https://doi.org/10.30546/670832.2026.013.1001>

SOSIAL ŞƏBƏKƏLƏRDƏ ANONİMLİK: MÜSBƏT VƏ MƏNFI ASPEKTLƏRİNƏ BAXIŞ

Bayramova Nuridə Məhəmmədali qızı,

nuridabayramova0@gmail.com,

39 sayılı orta məktəb

t.f.d. Məmmədov Mahil İsa oğlu,

mahil.adau.infotex@gmail.com

Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti

Xülasə. Məqalədə sosial şəbəkələrdə anonimlik anlayışı geniş şəkildə təhlil olunur və bu anlayışın cəmiyyətə təsiri həm müsbət, həm də mənfi aspektlərdən qiymətləndirilir. Müasir dövrdə sosial şəbəkələr insanların gündəlik həyatının ayrılmaz hissəsinə çevrilmiş, bu platformalarda anonimlik isə istifadəçilərə şəxsi kimliklərini gizlədərək sərbəst fikir bildirmək imkanı yaratmışdır. Anonimlik bir tərəfdən fikir və ifadə azadlığının təmin olunmasına şərait yaratsa da, digər tərəfdən kibercinayətkarlıq, nifrət nitqi və dezinformasiyanın yayılması kimi ciddi təhlükələri də özündə ehtiva edir.

Məqalədə anonimliyin müsbət tərəfləri sırasında sosial təzyiqlərdən qorunmaq, azad müzakirə mühiti yaratmaq və fərdi məxfiliyin qorunması kimi məsələlər qeyd olunur. Bununla yanaşı, anonimliyin məsuliyyətsiz davranışları təşviq etməsi, yalan məlumatların yayılması və cəmiyyət daxilində etimadın zəifləməsi kimi mənfi nəticələri də vurğulanır.

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və müvafiq qanunvericilik aktları əsasında aparılan hüquqi təhlil göstərir ki, anonimlik məsələsinə kompleks və balanslaşdırılmış yanaşma zəruridir. Məqalə nəticə olaraq qeyd edir ki, həm azadlıqların qorunması, həm də ictimai təhlükəsizliyin təmin olunması məqsədilə anonimliyin hüquqi tənzimlənməsi vacibdir.

Açar sözlər: sosial şəbəkələr, anonimlik, ifadə azadlığı, kibercinayətkarlıq, dezinformasiya, məxfilik, hüquqi tənzimləmə, təhlükəsizlik, rəqəmsal etik davranış, internet etikas.

Giriş. Son onilliklərdə global miqyasda müşahidə olunan rəqəmsal transformasiya insan həyatının bütün sahələrinə təsir göstərmiş və bu prosesin ən bariz təzahürlərindən biri də sosial şəbəkələrin sürətlə yayılması olmuşdur. İnternetin geniş vüsət alması və mobil texnologiyaların inkişafı nəticəsində insanlar artıq yalnız informasiya istehlakçısı deyil, həm də onun fəal istehsalçısına çevrilmişlər. Bu baxımdan sosial şəbəkələr – Facebook, Twitter (indiki X), Instagram, TikTok və digər platformalar – cəmiyyətin ictimai, mədəni və siyasi həyatında mühüm rol oynamağa başlamışdır. Onlar fərdlərə öz fikirlərini ifadə etmək, ictimai diskurslara qoşulmaq, məlumat yaymaq və müxtəlif sosial qruplarla əlaqə qurmaq üçün unikal imkanlar təqdim edir.

Sosial şəbəkələrin əsas xüsusiyyətlərindən biri də istifadəçilərə anonim olaraq iştirak etmək imkanı verməsidir. Anonimlik – yəni şəxsin real kimliyini gizlətməsi və ya dəyişdirilmiş formada təqdim etməsi – bir çox istifadəçi üçün şəxsi təhlükəsizliyi qorumaq, ictimai qınaqdan yayınmaq və daha sərbəst ünsiyyət qurmaq vasitəsi kimi çıxış edir. Xüsusilə siyasi, dini və ya sosial həssas məsələlərin müzakirəsində anonimlik ifadə azadlığının həyata keçirilməsi üçün mühüm rol oynayır. Eyni zamanda, anonimlik istifadəçilərə öz emosiyalarını daha açıq şəkildə bölüşmək, marginal və ya azlıqlar qrupuna aid fikirləri ifadə etmək, hətta travmatik təcrübələrini paylaşmaq imkanı yaradır.

Bununla yanaşı, anonimliyin sosial mediada sui-istifadə hallarını artırdığı da danılmazdır. Kimliyini gizlədən istifadəçilər arasında yalan informasiyanın yayılması, nifrət nitqi, təhqir və böhtan xarakterli yazıların artması müşahidə olunur. Bu isə, öz növbəsində, digər istifadəçilərin hüquqlarının pozulmasına, cəmiyyətdə etimadsızlıq mühitinin yaranmasına və kibercinayətkarlığın genişlənməsinə səbəb olur. Belə bir vəziyyətdə sosial şəbəkələrdə anonimliyin hüquqi və etik sərhədlərinin müəyyənəşdirilməsi vacib məsələyə çevrilmişdir.

Azərbaycan Respublikasında da bu məsələnin aktuallığı getdikcə artır. Ölkə əhalisinin böyük hissəsi sosial şəbəkələrdən aktiv istifadə edir və müxtəlif səbəblərlə – istər qorxu, istər ictimai təzyiq, istərsə də şəxsi həyatın müdafiəsi – anonimliyi seçir. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və informasiya sahəsində qəbul olunmuş qanunvericilik aktları bu fenomenin hüquqi əsaslarını müəyyən edir və onunla bağlı yaranan risklərin qarşısının alınmasına yönəlik mexanizmlər təklif edir. Həmçinin beynəlxalq hüquqi sənədlər və təcrübələr də bu sahədə balanslı yanaşmanın formalaşmasına töhfə verir.

Bu məqalədə sosial şəbəkələrdə anonimlik anlayışı geniş şəkildə təhlil ediləcək, onun həm müsbət, həm də mənfi tərəfləri dəyərləndiriləcəkdir. Tədqiqatın əsas məqsədi Azərbaycan qanunvericiliyi və beynəlxalq hüququn işığında bu məsələnin hüquqi, sosial və etik aspektlərini araşdırmaq, eləcə də mövcud vəziyyətin təkmilləşdirilməsi üçün mümkün yanaşmalar təklif etməkdir.

Tədqiqat metodologiyası. Bu tədqiqatda sosial şəbəkələrdə anonimlik fenomeninin hüquqi, sosial və etik aspektləri sistemli şəkildə öyrənilmişdir. Problemin kompleks xarakterini nəzərə alaraq, müxtəlif elmi yanaşmaların və metodların birgə tətbiqinə əsaslanan qarışıq metodologiya seçilmişdir. Əsas tədqiqat metodu kimi keyfiyyətə əsaslanan məzmun təhlili (qualitative content analysis) tətbiq olunmuş, bununla yanaşı komparativ hüquqi təhlil, sosioloji yanaşma, konseptual təhlil və ikincili məlumatların analizi kimi metodlardan da istifadə edilmişdir.

1). *Keyfiyyətə əsaslanan məzmun təhlili.* Məqalədə sosial şəbəkələrdə anonimlik mövzusunda müxtəlif hüquqi sənədlər, elmi məqalələr, beynəlxalq hesabatlar və media materialları təhlil olunmuşdur. Bu metod vasitəsilə anonimliyin hüquqi çərçivəsi, onun ictimai təsirləri və normativ mexanizmlərlə tənzimlənməsi məsələləri araşdırılmışdır. Xüsusilə Azərbaycan Respublikasının aşağıdakı normativ hüquqi aktları mənbə kimi istifadə olunmuşdur:

- Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası (1995), xüsusilə 47-ci (ifadə azadlığı) və 32-ci (şəxsi həyata hörmət) maddələri;
- “İnformasiya, informasiyalaşma və informasiyanın mühafizəsi haqqında” Qanun (1998);
- “Kütləvi informasiya vasitələri haqqında” Qanun (1999);
- “Elektron təhlükəsizlik haqqında” Qanun (2017) və digər aidiyyəti aktlar.

2). *Komparativ hüquqi təhlil (comparative legal analysis).* Mövzunun daha dərin anlaşılması üçün Azərbaycan qanunvericiliyi digər ölkələrin – xüsusilə Türkiyə, ABŞ, Rusiya və Avropa İttifaqı ölkələrinin – müvafiq hüquqi aktları ilə müqayisə edilmişdir. Bu yanaşma vasitəsilə fərqli hüquqi sistemlərdə anonimliyin tənzimlənməsi üsulları və onların üstünlükləri, çatışmazlıqları aşkar olunmuşdur. Xüsusi diqqət Avropa İttifaqının Ümumi Məlumatların Mühafizəsi Qaydasına (GDPR) və ABŞ-ın İlk Düzəlişi (First Amendment) ilə qorunan ifadə azadlığına yönəlmişdir.

3). *Konseptual və normativ təhlil.* Anonimlik anlayışı və onun hüquqi-sosial kontekstdə mənası elmi ədəbiyyat, fəlsəfi və etik konsepsiyalar əsasında təhlil edilmişdir. Burada

“anonimlik” və “ifadə azadlığı” kimi əsas anlayışların məzmunu, qarşılıqlı əlaqəsi və sərhədləri müəyyənləşdirilmişdir. Bu çərçivədə həm pozitiv (təmin edən) hüquq, həm də normativ (nə etməli?) baxışlar nəzərə alınmışdır.

4). *Sosioloji yanaşma və empirik məlumatların təhlili*. Məqalədə sosial şəbəkələrdə istifadəçi davranışlarını və anonimliyin təsirlərini öyrənmək məqsədilə mövcud empirik tədqiqatların nəticələri təhlil olunmuşdur. Aşağıdakı mənbələr bu istiqamətdə əsas informasiya bazasını təşkil etmişdir:

- Freedom House (2023) – internet azadlığı və senzura halları üzrə global hesabatlar;
- ITU – International Telecommunication Union (2023) – rəqəmsal davranış və texnoloji infrastruktur haqqında statistik göstəricilər;
- Amnesty International – onlayn zorakılıq və insan hüquqlarının pozulması halları;
- Pew Research Center və TURKSAT – sosial şəbəkə istifadəçilərinin davranış vərdisləri və anonimlik seçimləri barədə sorğular.

Eyni zamanda Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin və Gənclər və İdman Nazirliyinin internet və sosial şəbəkə istifadəsinə dair yerli statistik göstəricilərinə istinad edilmişdir.

5). *İkincili məlumatların təhlili (secondary data analysis)*. Tədqiqatda mövcud elmi ədəbiyyat, rəsmi sənədlər, dövlət və qeyri-dövlət təşkilatlarının hesabatları əsasında aparılmış təhlil prosesi ikincili məlumatların sistemləşdirilməsini və məntiqi nəticələr çıxarılmasını təmin etmişdir. Bu metodun seçilməsi, mövzunun həssaslığı və bəzi hallarda birbaşa empirik araşdırma aparma imkanlarının məhdudluğu ilə izah olunur.

Empirik tədqiqatlar. Mövcud tədqiqatlar göstərir ki, son illərdə Azərbaycanda sosial şəbəkələrdə anonim hesabların istifadəsi artan dinamikaya malikdir. Beynəlxalq Telekomunikasiya İttifaqının (ITU) 2023-cü il üzrə yayımladığı "Digital Development: Facts and Figures" hesabatına əsasən, ölkə üzrə internet istifadəçilərinin təxminən 22%-i sosial şəbəkələrdə öz real adlarından istifadə etmir (International Telecommunication Union [ITU], 2023). Bu rəqəm, istifadəçilərin sosial mediada şəxsi təhlükəsizlik, özünüifadə və ictimai reaksiyalardan qorunma kimi səbəblərlə anonimliyə üstünlük verdiklərini göstərir.

Məmmədov (2021) qeyd edir ki, anonimlik Azərbaycan sosial media istifadəçiləri üçün xüsusilə siyasi və sosial mövzularda fikir bildirmək baxımından bir azadlıq vasitəsidir. İstifadəçilər real kimliklərini açıqlamadıqları hallarda öz düşüncələrini daha sərbəst və cəsarətli şəkildə ifadə edə bilirlər. Lakin anonimliyin arxasında gizlənən bəzi istifadəçilər bu azadlığı neqativ məqsədlərlə – kiberzorakılıq, böhtan, nifrət çıxışları və ya dezinformasiyanın yayılması üçün sui-istifadə edə bilirlər.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin 2022-ci il üzrə hesabatında qeyd olunur ki, internetdə diskriminasiya və psixoloji təzyiqlə bağlı daxil olan şikayətlərin təxminən 35%-i anonim istifadəçilərin təhqiramiz və hədələyici çıxışları ilə bağlı olmuşdur (Dövlət Statistika Komitəsi [DSK], 2022). Bu, anonimliyin hüquqi və etik məsuliyyətlə tənzimlənməsi məsələsini daha da aktuallaşdırır.

Müqayisəli təhlil üçün TURKSAT tərəfindən Türkiyədə aparılmış araşdırmalara nəzər salmaq faydalıdır. 2022-ci il tarixli rəqəmsal media istifadə davranışları üzrə hesabatda göstərilir ki, istifadəçilərin 31%-i sosial mediaya daimi olaraq VPN və ya anonim hesablar vasitəsilə daxil olurlar (TURKSAT, 2022). Bu göstərici regional və global kontekstdə məxfiliyə və təhlükəsizliyə olan ehtiyacın artdığını təsdiqləyir.

Qeyd olunan empirik məlumatlar göstərir ki, anonimliyin sosial şəbəkələrdə istifadəsi sadəcə fərdi seçim deyil, həm də ictimai, siyasi və hüquqi kontekstlərdə dəyərləndirilməsi vacib

olan bir fenomendir. Bu səbəbdən normativ-hüquqi baza ilə yanaşı, etik davranış kodekslərinin və rəqəmsal maarifləndirmə təşəbbüslərinin gücləndirilməsi aktualdır.

Müzakirə və qiymətləndirmə. Anonimlik sosial şəbəkələrdə həm hüquqi, həm də sosial baxımdan ikili xarakter daşıyan bir fenomendir. Bir tərəfdən, bu anlayış ifadə azadlığının qorunmasına və vətəndaşların öz fikirlərini sərbəst şəkildə bölüşməsinə xidmət edir. Digər tərəfdən isə, anonimliyin sui-istifadəsi nəticəsində ictimai təhlükəsizlik, etik dəyərlər və fərdi hüquqlar pozula bilər.

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasının 47-ci maddəsinə əsasən, hər bir şəxsin fikir və söz azadlığı hüququ vardır və bu hüquq senzura ilə məhdudlaşdırıla bilməz (Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası, 1995). Bu, o deməkdir ki, hər bir şəxs – istər real adla, istərsə də anonim formada – öz fikrini ifadə etməkdə azaddır. Bu hüquq xüsusilə təzyiq altında olan qruplar, məsələn, jurnalistlər, hüquq müdafiəçiləri, sosial və gender azlıqlar üçün həyati əhəmiyyət daşıyır (Məmmədov, 2021). Onlar anonimlik sayəsində ictimai proseslərdə iştirak edə, tənqidlərini səsləndirə və təhlükə qarşısında özlərini qoruyaraq çıxış edə bilirlər.

Bununla yanaşı, "İnformasiya, informasiyalaşma və informasiyanın mühafizəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən, ictimai informasiya məkanında şəxsiyyətin təhqir olunması, şayiə və yalan informasiyanın yayılması, zorakılığı təşviq edən materialların paylaşılması qadağan edilir (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1998). Bu isə onu göstərir ki, anonim olmaq hüququ şəxsi məsuliyyətdən azad etmir və etik pozuntularla müşayiət olunduqda hüquqi nəticələr doğura bilər. Bu kontekstdə anonimlik – hüquq və məsuliyyət arasında balans tələb edən həssas bir məsələdir.

Beynəlxalq təcrübə də bu sahədə balanslı yanaşmanın zəruriliyini vurğulayır. Avropa İttifaqının Ümumi Məlumatların Qorunması Qaydaları (GDPR) istifadəçilərin məxfi və anonim qalmaq hüququnu qoruyur, lakin hüquq-mühafizə orqanlarının qanuni sorğusu əsasında platformalardan istifadəçi məlumatlarının təqdim olunması tələb oluna bilər (European Union, 2016). Bu mexanizm həm azadlığı, həm də hüquqi məsuliyyəti təmin edən ikili sistemi əks etdirir.

Sosial şəbəkələrdə anonimliyin müsbət tərəflərinə aşağıdakılar daxildir:

- Azad fikir mübadiləsi: İnsanlar cəmiyyətin təzyiqindən azad şəkildə düşüncələrini ifadə edə bilirlər.
- Təhlükəsizliyin qorunması: Xüsusilə siyasi baxışlarına və ya ictimai mövqeyinə görə təqib olunan şəxslər üçün təhlükəsizlik vasitəsidir.
- Ədalətli tənqid imkanı: Anonimlik şəxslərə tənqidi yanaşmaları şəxsə deyil, problemə yönəltməyə şərait yaradır.
- Lakin anonimliyin mənfi cəhətləri də mövcuddur:
- Kiberzorakılığın artması: Anonimlik istifadəçilər arasında təhqir, təhdid və psixoloji zorakılığı artırır (DSK, 2022).
- Dezinformasiyanın yayılması: Şəxsiyyətin müəyyən olunmaması yalan və manipulyativ məlumatların yayılmasını asanlaşdırır.
- Hesabatlılığın azalması: Etibarsız mənbələrdən yayılan məlumatlara qarşı hüquqi cavabdehlik tətbiq etmək çətinləşir.

Bu səbəbdən Azərbaycan qanunvericiliyi bu məsələdə mərhələli və balanslı yanaşma tələb edir. Bir tərəfdən, hüquqlar qorunmalı, digər tərəfdən isə cəmiyyətin rifahı və təhlükəsizliyi təmin olunmalıdır. Bu məqsədlə həm normativ bazanın təkmilləşdirilməsi, həm də rəqəmsal etik davranışın təbliği istiqamətində tədbirlər görülməlidir (Rəqəmsal Azərbaycan Strategiyası, 2021)

Nəticə. Aparılmış tədqiqatın nəticələri göstərir ki, sosial şəbəkələrdə anonimlik fenomeni həm demokratik dəyərlərin təşviqi, həm də informasiya təhlükəsizliyi baxımından ziddiyyətli bir xarakter daşıyır. Bir tərəfdən, anonimlik vətəndaşların fikir və ifadə azadlığı hüququnu həyata keçirməsi üçün mühüm vasitə rolunu oynayır, xüsusilə də təzyiqə məruz qalan və ya ictimai reaksiyadan ehtiyat edən fərdlər üçün. Digər tərəfdən isə, anonimlikdən sui-istifadə halları – kiberzorakılıq, nifrət nitqi, dezinformasiya və reputasiyaya zərər vuran davranışlar – ciddi sosial və hüquqi problemlərə səbəb olur.

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və digər normativ-hüquqi aktlar bu sahədə fundamental hüquq və vəzifələri müəyyən etsə də, mövcud tənzimləmə mexanizmləri müasir rəqəmsal çağırışlara tam cavab vermir. Bu səbəbdən aşağıdakı tövsiyələrin həyata keçirilməsi məqsədəuyğun hesab olunur:

1. *Hüquqi mexanizmlərin təkmilləşdirilməsi.* Anonim istifadəçilərin məsuliyyət daşdığı hallarda şəffaf və səmərəli hüquqi prosedurların yaradılması vacibdir. Platformaların hüquq-mühafizə orqanları ilə əməkdaşlığına dair normativ əsaslar dəqiqləşdirilməlidir.

2. *Rəqəmsal maarifləndirmə strategiyalarının gücləndirilməsi.* Vətəndaşların internet etikası, informasiya savadlılığı və rəqəmsal hüquqlar barədə məlumatlandırılması üçün dövlət və qeyri-hökumət təşkilatlarının birgə təşəbbüsləri artırılmalıdır.

3. *Texnoloji vasitələrlə monitoring və profilaktika.* Dezinformasiya və nifrət nitqinin yayılmasının qarşısını almaq üçün süni intellekt və məzmun süzgəc sistemləri tətbiq olunmalıdır. Bu yanaşma, hüquq pozuntularının qarşısını alarkən ifadə azadlığını da qorumağa imkan verə bilər (EU, 2016; ITU, 2023).

4. *Beynəlxalq təcrübənin tətbiqi.* Avropa İttifaqı və digər inkişaf etmiş ölkələrin təcrübəsi göstərir ki, balanslı tənzimləmə və fərdi azadlıqlar arasında tarazlığın qorunması üçün hüquqi və texnoloji yanaşmaların inteqrasiyası zəruridir.

Nəticə etibarilə, sosial şəbəkələrdə anonimlik nə tamamilə məhdudlaşdırılmalı, nə də sərbəst buraxılmalıdır. Əsas hədəf – vətəndaş hüquqlarının qorunması ilə ictimai təhlükəsizliyin təmin olunması arasında dayanıqlı balansın qurulmasıdır. Bu məqsədə çatmaq üçün kompleks hüquqi, texnoloji və təhsil yönümlü yanaşma zəruridir.

ƏDƏBİYYAT

1. Amnesty International. (2022). Online abuse against women. <https://www.amnesty.org>
2. Azərbaycan Respublikasının İnformasiya, informasiyalaşma və informasiyanın mühafizəsi haqqında Qanunu. (1998). Bakı: Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi.
3. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası. (1995). Bakı: Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi.
4. Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu. (1998). *İnformasiya, informasiyalaşma və informasiyanın mühafizəsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu*.
5. Dövlət Statistika Komitəsi. (2022). *Azərbaycan gənclərinin internet istifadə davranışları üzrə təhlil*. Bakı: DSK nəşriyyatı.
6. Dövlət Statistika Komitəsi. (2022). *İnternetdə diskriminasiya və zorakılıq üzrə ictimai müraciətlərin təhlili*. Bakı: DSK nəşriyyatı.
7. European Union. (2016). *General Data Protection Regulation (GDPR)*. Official Journal of the European Union. <https://eur-lex.europa.eu>
8. Freedom House. (2023). Freedom on the Net 2023: The Repressive Power of Artificial Intelligence. <https://freedomhouse.org>

9. ITU – International Telecommunication Union. (2023). *Measuring digital development: Facts and figures 2023*. <https://www.itu.int>
10. Mammadov, E. (2021). Sosial şəbəkələrdə anonimlik: təhlükə, yoxsa hüquq? *Yeni Media Araşdırmaları*, 4(2), 31–39.
11. Pew Research Center. (2021). Social Media and Free Speech, the Good, the Bad and the Ugly. <https://pewresearch.org>
12. TURKSAT. (2022). *Dijital Medya Kullanım Araştırması*. Ankara: Türkiye İstatistik Kurumu.

ANONYMITY IN SOCIAL NETWORKS: A VIEW ON POSITIVE AND NEGATIVE ASPECTS

Bayramova Nurida Mahammadali, Mammadov Mahil İsa

ABSTRACT

This article extensively analyzes the concept of anonymity in social networks and evaluates its impact on society from both positive and negative perspectives. In the modern era, social networks have become an integral part of daily life, and anonymity on these platforms allows users to express themselves freely while concealing their personal identity. On one hand, anonymity facilitates the protection of freedom of speech and expression, but on the other hand, it also brings serious threats such as cybercrime, hate speech, and the spread of disinformation. Among the positive aspects of anonymity, the article mentions protection from social pressures, the creation of a free discussion environment, and the safeguarding of individual privacy. At the same time, the negative consequences of anonymity, such as encouraging irresponsible behavior, spreading false information, and weakening trust within society, are also highlighted.

A legal analysis based on the Constitution of the Republic of Azerbaijan and relevant legislative acts demonstrates that a comprehensive and balanced approach to anonymity is necessary. The article concludes that, for the protection of both freedoms and public safety, legal regulation of anonymity is essential.

Keywords: social networks, anonymity, freedom of expression, cybercrime, disinformation, privacy, legal regulation, security, digital ethics, internet ethics.

СЕТЕВАЯ АНОНИМНОСТЬ: ПОЗИТИВНЫЕ И НЕГАТИВНЫЕ АСПЕКТЫ

Байрамова Нурида Магомедали кызы, Мамедов Махиль Иса оглы

РЕЗЮМЕ

В статье подробно анализируется понятие анонимности в социальных сетях, а также его влияние на общество с точки зрения позитивных и негативных аспектов. В современную эпоху социальные сети стали неотъемлемой частью повседневной жизни людей, и анонимность на этих платформах предоставляет пользователям возможность скрывать свою личность и свободно выражать мнения. С одной стороны, анонимность способствует обеспечению свободы мнений и выражений, с другой стороны, она также создает серьезные угрозы, такие как киберпреступность, речевая ненависть и распространение дезинформации.

В статье рассматриваются положительные стороны анонимности, такие как защита от социальных давлений, создание свободной среды для обсуждений и защита личной конфиденциальности. Вместе с тем, подчеркивается, что анонимность может поощрять

безответственное поведение, распространение ложной информации и ослабление доверия в обществе.

Правовой анализ на основе Конституции Азербайджанской Республики и соответствующих законодательных актов показывает, что к вопросу анонимности необходимо подходить комплексно и сбалансировано. В статье делается вывод, что для защиты как свобод, так и общественной безопасности необходимо юридическое регулирование анонимности.

Ключевые слова: социальные сети, анонимность, свобода выражений, киберпреступность, дезинформация, конфиденциальность, правовое регулирование, безопасность, цифровое этическое поведение, интернет-этика.

Redaksiyaya daxilolma: 27.05.2026

Çapa qəbul olunma: 30.06.2026

